

ETIČKI KODEKS

Preambula

1. Ovim Etičkim kodeksom uređuju se moralna i profesionalna načela kojih se mora pridržavati akademsko i drugo osoblje i studenti, u cilju očuvanja i unapređenja dostojanstva i ugleda Univerziteta Crne Gore, shodno njegovoj misiji, kao i u postupak za slučaj povrede tih načela.
2. Etički kodeks predstavlja zajednički sistem vrijednosti, dominantni model profesionalnog ponašanja akademskog i drugog osoblja.
3. Etički kodeks posebno promoviše načela naučne čestitosti.
4. Ovim Etičkim kodeksom ne ograničava se ljudska i akademska sloboda, već naglašava civilizovani odnos između svih pripadnika univerzitetske zajednice i odgovorno ostvarivanje prava i izvršavanje obaveza u naučno-istraživačkom i nastavnom radu.
5. Prihvatajući etička načela, akademsko i drugo osoblje se obavezuje da će ih dosljedno poštovati uvijek i isključivo u interesu Univerziteta Crne Gore (u daljem tekstu: Univerzitet), svoga ugleda i dostojanstva, kao i studenata i svih ostalih lica sa kojima saraduju.
6. Pripadnici akademskog osoblja prihvataju da su njihove etičke osobine sastavni dio akademske profesije.
7. Univerzitetska zajednica odražava kulturnu, društvenu, političku, filozofsku, vjersku i ekonomsku raznovrsnost, što je izuzetno blago koje treba u potpunosti uvažavati.
8. Univerzitetska tradicija zasniva se na rezultatima koji su postignuti naučnom objektivnošću i moralnom vjerodostojnošću i doprinosi sveobuhvatnoj misiji u akademskoj zajednici i društvu u cjelini.
9. Svaki pripadnik akademskog i drugog osoblja će dobiti podršku Univerziteta ako se zbog poštovanja etičkih načela nađe u nevolji.
10. Etička načela nalažu odgovornost za javnu riječ i djelovanje, jer se samo tako može uspostaviti potrebni nivo povjerenja i tolerancije.

DIO PRVI

MORALNA I PROFESIONALNA NAČELA

Profesionalna odgovornost

Član 1

1. Sloboda istraživanja i nastava primarne su vrijednosti univerzitetskog života.
2. Akademsko osoblje je dužno da podstiče ostvarivanje izvrsnosti kao zajedničkog dobra univerzitetske i društvene zajednice u cjelini.
3. Pripadnicima univerzitetske zajednice jemče se jednaki uslovi ostvarivanja profesionalnih prava i obaveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.
4. Pripadnici univerzitetske zajednice treba da budu vođeni principima slobode naučnog i umjetničkog stvaralaštva u duhu odgovornog, objektivnog i poštenog traganja za istinom, te sticanja i prenošenja znanja.
5. Neprihvatljiva je bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zloupotreba pozicije autoriteta i sl.) u cilju stvaranja povlašćene pozicije pojedinaca ili grupe na štetu profesionalnih kriterijuma.
6. Neprihvatljiva su pojave i ponašanja u okviru univerzitetske zajednice, u nastavi i profesionalnom radu: korupcija, diskriminacija, uznemiravanje, sukob interesa, nelojalnost, neopgovornost itd.
7. Pripadnici univerzitetske zajednice imaju pravo i dužnost da ukažu na teže slučajeve naučnog nepoštenja svojih kolega.
8. Akademsko i drugo osoblje u svom radu, djelovanju i ponašanju dužno je držati se etičkih načela, načela naučne istine i kritičnosti i štiti ugled Univerziteta.
9. Akademsko osoblje se ponaša po načelima akademske slobode, etičke i intelektualne odgovornosti, njeguje vrijednosti raznovrsnog mišljenja, sistematske sumnje i lične inicijative.
10. Profesionalna sloboda, naučna radoznalost i istraživački duh ne mogu biti opravdanje za povredu osnovnih prava čoveka i dostojanstva kolega ili drugih građana.
11. Profesionalnoj slobodi je imanentna dužnost akademskih građana da unapređuju sopstvena znanja i vlastite kompetencije, razvijaju i podstiču kritičku misao, uzdižu akademske slobode i slobodu duha, pravično koriste, šire i prenose znanja i u svakom drugom pogledu ispoljavaju intelektualno poštenje.

12. Istraživanje i nastavna djelatnost na Univerzitetu mora biti moralno i intelektualno nezavisni od svakog političkog autoriteta i ekonomske moći.
13. Akademske osoblje ima posebnu dužnost da promoviše uslove slobodnog duha i da dalje širi javnosti pojam akademske slobode.
14. Akademske osoblje dužno je čuvati slobodu naučno-istraživačkog i nastavnog rada i štiti čast svog poziva i ne smije zloupotrebjavati autoritet svoje profesije radi ostvarivanja ličnih interesa ili u političke svrhe.
15. Akademske osoblje dužno je dostizati i unapređivati standarde kvaliteta, posebno u razvoju nastavnih programa, međuinstitucionalnoj saradnji, programima mobilnosti i integrisanih programa studija, obuke i istraživanja.
16. Akademske osoblje dužno je da promoviše humanističke principe i ljudska prava, razvija intelektualne vještine, podržava razvoj tolerancije i otvorenosti i podstiče profesionalnu radoznalost. Javni interes ne smije biti ugrožen ili kompromitovan pojedinačnim ličnim interesom.
17. Kad pripadnik akademskog osoblja očiene da se od njega zahtijeva djelovanje koje je u suprotnosti sa njegovim etičkim načelima ili ličnim, naučnim i intelektualnim uvjerenjima ili savješću, dužan je da pokrene raspravu o toj temi. Ako rasprava pokaže da su njegove ocjene bile opravdane, ili ako se okonča bez jasnog stava, ili ako do rasprave bez krivice člana uopšte ne dođe, Univerzitet podržava pravo svog člana da se ponaša po svojoj savjesti.
18. Akademske osoblje je slobodno da razvija originalni metod istraživanja i sopstveni stil predavanja.

Odgovornost prema studentima i odgovornost studenata

Član 2

1. Pravo je studenata da uživaju punu ljudsku i intelektualnu slobodu.
2. Najviša odgovornost akademskog osoblja je da doprinese intelektualnom razvoju studenata i usvajanju znanja.
3. Akademske osoblje je dužno da postigne i prenese studentima najviši nivo naučnih saznanja.
4. Akademske osoblje je dužno da poštuje obrazovne ciljeve, strategije i standarde univerzitetske zajednice u interesu razvoja studenata.
5. Akademske i drugo osoblje je dužno da poštuje dostojanstvo studenata.
6. Studenti su dužni da poštuju dostojanstvo akademskog i drugog osoblja. Studenti su dužni odnositi se prema akademskom osoblju onako kako očekuje da se oni odnose prema njima, s poštovanjem i u skladu sa vrijednostima akademske zajednice.
7. Studenti su obavezni poštovati prava, obaveze i akademski integritet drugih studenata. Svako onemogućavanje nesmetanog učešća studenta u bilo kom obliku nastavnog procesa je nedozvoljeno. Podsticanje ili pomaganje drugog/ih studenata u aktivnom ili pasivnom nepoštovanju odredbi ovog Etičkog kodeksa, kao i učešće u radnjama suprotnim kodeksu je nedopušteno.
8. Studenti sa invaliditetom uživaju posebnu zaštitu.
9. Dužnost je studenata da pošteno i etično ispunjavaju svoje obaveze, da vode računa o tome da im je prvenstveni cilj akademska izvrsnost, da se ponašaju civilizovano, s poštovanjem i bez predrasuda.
10. Zabranjen je svaki oblik diskriminacije studenata po osnovu rase, boje kože, nacionalne pripadnosti, društvenog i etničkog porijekla, veze sa nekim manjinskim narodom ili nacionalnom zajednicom, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili drugog mišljenja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, zdravstvenog stanja, invaliditeta, starosne dobi, imovinskog stanja, bračnog i porodičnog stanja, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugih ličnih svojstava.
11. Studenti ne mogu da trpe štetne posljedice zbog prijavljivanja slučaja diskriminacije, davanja iskaza pred nadležnim organom ili tijelom Univerziteta ili nuđenja dokaza u kojima se ispituje slučaj diskriminacije.
12. Pristanak studenata na diskriminaciju ne oslobađa odgovornosti pripadnika akademskog i drugog osoblja koji vrši diskriminaciju, daje instrukciju ili podstiče na vršenje diskriminacije.
13. Akademske osoblje dužno je da se dosljedno suprostavlja svim intervencijama u vezi sa ispitima. Isključivi kriterijumi za ocjenjivanje studenata su: znanje, razumijevanje i uloženi trud.
14. Akademske osoblje je dužno da obezbijedi objektivni, pouzdan i ujednačen sistem provjere rada i ocjenjivanja studenata.
15. Zabranjen je svaki oblik prepisivanja i korišćenja nedopuštenih pomagala na ispitima, kao i drugih vidova obmanjivanja i prevare od strane studenata.
16. Akademske osoblje ne smije omogućavati i tolerisati prepisivanje, niti koristiti druge oblike obmanjivanja i prevare studenata kod provjere znanja.
17. Akademske osoblje ne smije uslovljavati ispunjenje nastavnih obaveza studenata i polaganje ispita kupovinom određene literature ili drugih nastavnih pomagala, seksualnim ponudama i ucjenama, kao i materijalnim i drugim iznudama.
18. Pripadnici akademskog i drugog osoblja poštuju kao povjerljive informacije koje su kao takve dobili od studenata.
19. Akademske osoblje ne smije posredno ili neposredno iskorišćavati, zloupotrebjavati, ucjenjivati i diskriminisati

studente, niti se prema njima ponašati na nedoličan ili drugi način koji vrijeđa njihovo dostojanstvo.

20. Pripadnik akademskog osoblja ne smije sprječavati studente da preduzimaju nezavisno istraživanje u traganju za znanjem, niti sprječavati pristup različitim gledištima.
21. Pripadnici akademskog osoblja dužni su da ulože razuman trud da zaštite studente od okolnosti koje su štetne po njihovo učenje, zdravlje ili bezbjednost.
22. Kao pripadnici univerzitetske zajednice studenti su dužni da poštuju dobre akademske običaje, naročito u pogledu ponašanja i oblačenja.
23. Zabranjena je upotreba duvanskih proizvoda u prostoru Univerziteta, kao i prodaja i konzumiranje alkoholnih i drugih opojnih sredstava (zatvoreni prostor i otvoreni ograđeni prostor).
24. Nedopušteno je nedolično ponašanje u univerzitetskom prostoru i narušavanje izgleda prostora.

Odgovornost prema kolegama

Član 3

1. Pripadnici akademskog osoblja neguju kolegijske odnose zasnovane na međusobnom uvažavanju, kulturi komunikacije, poštovanju ljudskog dostojanstva i razumijevanju, vodeći računa o zajedničkim akademskim vrijednostima.
2. U naučnim radovima, javnom djelovanju i u međusobnim odnosima akademsko osoblje je dužno njegovati kulturu argumentovanog dijaloga.
3. Nedopušteno je omalovažavanje ličnosti kolege.
4. Nedopuštena je neakademska retorika.
5. Nedopušten je laudativni pristup radovima drugih, ili uzdržavanje od kritike zbog ličnih interesa, ili ignorisanje tuđih radova zbog profesionalne ili lične netrpeljivosti.
6. Moralna je obaveza starijih kolega da mlađim kolegama pružaju pomoć u naučnom i obrazovnom radu, uz uvažavanje njihove lične i intelektualne autonomnosti.
7. Moralna je obaveza mlađih kolega da prema starijim kolegama (u hijerarhijskom odnosu mlađeg prema starijem) iskazuju dužno poštovanje ličnog i profesionalnog integriteta.
8. Mentorski odnos mora počivati na međusobnom uvažavanju i poštovanju prava intelektualne svojine i drugih prava ostvarenih tokom naučnog rada u okviru tog odnosa, bez iskorišćavanja nadređenosti mentorskog položaja.
9. Akademsko osoblje dužno je poštovati lično i profesionalno dostojanstvo svih zaposlenih na Univerzitetu.
10. Akademsko osoblje dužno je da poštuje i brani stvaralačku slobodu saradnika.
11. Moralna je dužnost svakog pripadnika akademske osoblja da ukaže na neetičko ponašanje svog kolege, odnosno na kršenje odredaba ovog Etičkog kodeksa.
12. Neprihvatljivo je, kao uslov za napredovanje, potpisivanje referata za izbor u zvanje mimo utvrđenih kriterijuma zbog nezamjeranja, prijateljstva, protivusluge, sticanja materijalne ili neke druge koristi.
13. Zabranjeno je svako aktivno ili pasivno ponašanje na radu ili u vezi sa radom prema zaposlenom ili grupi zaposlenih, koje se ponavlja, a koje ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva, ugleda, ličnog i profesionalnog integriteta zaposlenog i koje izaziva strah ili stvara neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje, pogoršava uslove rada ili dovodi do toga da se zaposleni izoluje ili navede da na sopstvenu inicijativu otkáže ugovor o radu ili drugi ugovor, kao i podsticanje ili navođenje drugih na takva ponašanja (zabrana mobinga).

Odgovornost prema instituciji

Član 4

1. Akademsko osoblje dužno je u javnim nastupima i djelovanju promovisati humanističke vrijednosti, ugled struke i akademske zajednice i čuvati lično i profesionalno dostojanstvo kolega.
2. Akademsko osoblje čuva integritet i dostojanstvo akademske institucije i radi po svom najboljem znanju, savjesno, pošteno, kulturno i posvećeno.
3. Iako poštuju pravila institucije, to ne ograničava akademsku slobodu osoblja da kritikuje i mijenja pravila.
4. U slučaju angažmana van akademske institucije, karakter i obim obaveza pripadnika akademskog osoblja mora biti usklađen sa radom i interesima institucije.
5. Akademsko osoblje dužno je da u slučaju angažovanja izvan Univerziteta svoj rad ostvaruje u skladu sa propisima i odlukama o sukobu interesa i usklade ga sa interesima matične, univerzitetske zajednice.
6. Protekcionizam, lobiranje, ucjene i pritisci, mito i korupcija i drugi oblici nečasnog uticanja na kršenje stručnih kriterijuma i standarda u obavljanju akademskih poslova predstavljaju najgrublju povredu pravila akademskog ponašanja.

7. Pripadnici univerzitetske zajednice imaju dužnost da otklone svaki pokušaj korupcije.
8. Pripadnici akademske zajednice ne smiju tražiti darove, podsticati darivanje niti primati darove, bilo za sebe ili za drugo lice, za koje postoji opravdana pretpostavka da će posredno ili neposredno uticati na njihovu objektivnost i ispunjavanje profesionalnih obaveza.
9. Nedopušteno je koristiti se imenom i znakom Univerziteta za privatne djelatnosti kako bi se neopravdano stvarao utisak univerzitetskog autoriteta.
10. Neprihvatljiv je nesavjestan odnos prema imovini Univerziteta.
11. U nastavnom radu nedopušteno je promovisati stranačke stavove.

Društvena misija

Član 5

1. Pripadnici univerzitetske zajednice u svom radu i djelovanju treba da brinu o dobru i interesima Univerziteta i države Crne Gore u duhu akademske slobode – njegovanja argumentovane rasprave, kritike, tolerancije, te odgovornog i poštenog traganja za najboljim rješenjima.
2. Univerzitet promovise akademske slobode, akademske standarde, dobre akademske običaje i pravila dobre akademske prakse za naučni rad.
3. Temeljne vrijednosti za koje se Univerzitet zalaže su: poštenje, akademska sloboda i odgovornost, izvrsnost, međusobno uvažavanje i ljudsko dostojanstvo, odgovornost ustanove i univerzitetskih jedinica.
4. Akademske osoblje dužno je da svojim autoritetom zastupa pozitivne akademske vrijednosti i da ih prenosi na širu društvenu zajednicu.
5. Vannastavne aktivnosti akademskog osoblja ne smiju ugrožavati kvalitet nastavnog i naučnog rada.
6. Akademske osoblje ne smije podsticati, prihvatati ili obavljati poslove protivno ugledu struke i akademske zajednice.
7. Pripadnici univerzitetske zajednice imaju pravo i dužnost da neprekidno usavršavaju i unapređuju kvalitet sopstvenog znanja i stručnosti.
8. Univerzitet podstiče i promovise javnost u propisima i djelovanju kao temeljnu vrijednost.
9. Pripadnici akademskog osoblja ne smiju da vrši javnu ili političku funkciju kako bi za sebe ili drugog obezbijedili profesionalne koristi.
10. Pripadnici akademskog osoblja ne smiju da prihvate javnu funkciju bilo kog nivoa ukoliko se ona suprotstavlja principima profesionalne objektivnosti.
11. Pripadnici akademskog osoblja ne smiju koristiti sredstva za masovnu komunikaciju samo radi promovisanja svoje ličnosti.
12. Kada istupaju kao privatna lica, pripadnici akademskog osoblja dužni su da onemoguće stvaranje utiska da to čine u ime svojih kolega ili akademske institucije.
13. Pripadnici akademskog osoblja ne smeju zloupotrebjavati akademski autoritet radi ostvarivanja ličnih, porodičnih i političkih interesa.
14. Od svih pripadnika univerzitetske zajednice zahtijeva se da poštuju najviše ekološke norme.

Odgovornost zbog povrede intelektualne svojine

Član 6

1. Univerzitet podstiče naučno i umjetničko stvaralaštvo svojih pripadnika kao temeljne vrijednosti ustavnog poretka Crne Gore.
2. Univerzitet je posvećen ostvarivanju moralne i druge zaštite intelektualnoj svojini.
3. Pripadnici univerzitetske zajednice moraju ispoljavati intelektualno poštenje i promovisati akademske slobode, slobodu duha, akademske standarde i dobre akademske običaje.
4. Pripadnici univerzitetske zajednice dužni su da poštuju moralna prava, imovinska prava i druga prava titulara intelektualne svojine.
5. Univerzitet pruža moralnu podršku i zaštitu inovativnom radu i tvorcima progresivnih savremenih duhovnih tvorevina.
6. Pripadnici univerzitetske zajednice moraju jemčiti za izvornost (orginalnost) svojih objavljenih naučnih radova i umjetničkih djela, kao i za tačnost i poštenje u prikazivanju i navođenju informacija o porijeklu ideja i navoda kojima su se u radu koristili.
7. Akademske osoblje dužno je da poštuje integritet autora i drugog tvorca duhovne tvorevine i njenu nepovredivost.
8. Dozvoljeno je doslovno navođenje tuđeg autorskog djela (citata) koje je na zakonit način postalo pristupačno javnosti, radi naučnog istraživanja, nastave, kritike, polemike, recenzije, osvrtu u mjeri opravdanoj svrhom koja se želi postići, u skladu sa dobrim običajima, na način da se mora označiti izvor i ime autora.

9. Dozvoljeno je javno izvođenje ili scensko prikazivanja autorskih djela u obliku neposrednog proučavanja u nastavi ili u produkcijama koje su vezane za nastavu, u obimu opravdanom obrazovnom svrhom koja se želi postići, ako se autorsko djelo ne koristi radi ostvarivanja neposredne ili posredne imovinske ili komercijalne koristi za ustanovu, organizatora ili treće lice, ako izvođači ne primaju naknadu za izvođenje autorskih djela i ako ne naplaćuju ulaznice.
10. Za potrebe studenata sa invaliditetom dozvoljeno je korišćenje autorskih djela na način koji je u direktnoj vezi sa invalidnošću tih lica i koje je nekomercijalne prirode, u obimu potrebnom za odnosnu invalidnost.
11. Neprihvatljiva je svaka zloupotreba prava intelektualne svojine.
12. Pripadnici univerzitetske zajednice ne smiju deformisati ili sličnim radnjama izmijeniti tuđa autorska djela i druge duhovne tvorevine, niti ih koristiti na način koji ugrožava čast i ugled tvoraca tih duhovnih tvorevina.
13. Zabranjeno je prisvajanje i, kao sopstveni izvorni doprinos, iznošenje rezultata tuđeg rada i istraživanja.
14. Plagiranje, izmišljanje rezultata i krivotvorenje rezultata smatraju se najtežim oblicima naučnog i akademskog nepoštenja.
15. Zabranjeno je prepisivanje iz tuđih autorskih djela i istraživanja bez navođenja izvornih autora i njihovih djela (plagiranje).
16. Neprihvatljivo je namjerno predstavljanje, širenje i objavljivanje navodnih rezultata naučnog i istraživačkog rada uprkos saznanju da naučni rad i istraživanje na koje se poziva u stvarnosti nije sprovedeno (izmišljanje - fabrikovanje).
17. Neprihvatljivo je svako djelovanje kojim se, suprotno načelima naučnog poštenja, manipuliše objektom, opremom ili procesom istraživanja s ciljem da se namjerno podese ili tendenciozno protumače rezultati naučnog istraživanja (krivotvorenje - falsifikovanje).
18. Neprihvatljivo je autorsko dopisivanje na radove činjeno iz servilnosti ili uticaja na druge radove sa pozicije subordinacije ili drugog oblika zavisnosti i drugih pobuda.

Primjena

Član 7

1. Na akademske odnose i ponašanje akademskog i drugog osoblja koja nisu opisane ovim Etičkim kodeksom mogu se primijeniti nepisana pravila i načela akademskih institucija, kao i univerzalni standardi profesionalnog akademskog ponašanja.
2. Ovaj Etički kodeks mora biti tumačen i primijenjen tako da se na najefikasniji način ostvare ciljevi i potvrde vrijednosti koje su iskazane u Preambuli.
3. Svi izrazi korišćeni u ovom Etičkom kodeksu koji se odnose na fizička lica a dati su u muškom rodu, tumače se na način da obuhvataju i osobe ženskog roda (pripadnik/pripadnica, član/članica, student/studentkinja, nastavnik/nastavnica, itd.).
4. U slučaju etičke dileme pripadnici akademskog i drugog osoblja mogu se obratiti Sudu časti radi razjašnjenja.
5. Sud časti će utvrđivati odgovornosti i izricati mjere za povredu etičkih načela.
6. Postupci propisani ovim Etičkim kodeksom nisu alternativa za građanske, krivične, upravne i disciplinske postupke uređene zakonom i drugim opštim aktima.
7. Sud časti je u obavljanju funkcije nezavisan i postupa na osnovu ovog Etičkog kodeksa.
8. Ovaj etički kodeks će se na odgovarajući način primjenjivati i u slučajevima najtežih povreda moralnih načela od strane studenata.

DIO DRUGI

POSTUPAK ZBOG POVREDE MORALNIH I PROFESIONALNIH NAČELA

Opšta odredba

Član 8

Sud časti Univerziteta Crne Gore utvrđuje odgovornost i izriče mjere za povredu moralnih i profesionalnih načela utvrđenih Etičkim kodeksom Univerziteta Crne Gore.

Nezavisnost Suda

Član 9

Sud časti Univerziteta Crne Gore (u daljem tekstu: Sud) u obavljanju funkcije je nezavisan i sudi na osnovu ovog Etičkog kodeksa.

Trajanje mandata

Član 10

Sud se bira na period od tri godine, osim predstavnika studenata koji se bira na period od jedne godine.

Mjere koje Sud može izreći

Član 11

Za povredu Etičkog kodeksa Sud može izreći sljedeće mjere:

- javnu opomenu.
- javnu osudu, sa objavljivanjem na sednici Senata Univerziteta.
- javnu osudu, sa objavljivanjem u "Biltenu Univerziteta Crne Gore".

Stavovi Suda

Član 12

Sud može, na svoju inicijativu ili na prijedlog drugih pripadnika akademske zajednice, radnog tijela ili Senata po pitanjima i pojavama od opšteg značaja koja su predmet Etičkog kodeksa, zauzeti stavove i dati mišljenja, koja se dostavljaju Senatu Univerziteta.

Sud ujednačava praksu zauzimanjem načelnih stavova.

Javnost

Član 13

Rad Suda je javan, osim ako sud odluči da postoje razlozi za isključenje javnosti.

Sastav Suda

Član 14

Sud ima devet članova koje bira Senat Univerziteta, osim jednog predstavnika studenata koga bira Studentski parlament.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Suda

Član 15

Sud ima predsjednika i zamjenika predsjednika.

Predsjednika i zamjenika predsjednika biraju članovi Suda iz svojih redova.

Nadležnost predsjednika Suda

Član 16

Predsjednik Suda saziva sjednicu Suda, predsjedava sjednicom i obavlja druge poslove utvrđene ovim Etičkim kodeksom.

Predsjednik Suda za svaki predmet određuje sastav prvostepenog vijeća od tri člana i drugostepenog vijeća od pet članova.

Zamjenik predsjednika Suda ima prava i obaveze predsjednika Suda u njegovoj odsutnosti i pomaže mu u radu.

Način donošenja odluka

Član 17

Sud, odnosno vijeće, donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova Suda, odnosno vijeća.

Sekretar Suda

Član 18

Sud ima sekretara.

Poslove sekretara, po odluci rektora, obavlja lice iz reda zaposlenih u stručnoj službi Univerziteta.

Sekretar obavlja stručno-administrativne poslove za potrebe Suda. vodi evidenciju o izrečenim mjerama, daje potrebna obavještenja strankama i obavlja druge poslove po nalogu predsjednika Suda.

Pokretanje postupka

Član 19

Postupak pred Sudom pokreće se prijedlogom.

Prijedlog može podnijeti svako punoljetno fizičko lice ili organ pravnog lica, odnosno jedinice u njegovom sastavu (u daljem tekstu: predlagač).

Prijedlog se može podnijeti protiv pripadnika akademskog i drugog osoblja i studenta Univerziteta (u daljem tekstu: optuženi).

Sadržaj prijedloga

Član 20

Prijedlog treba da sadrži: naziv Suda, ime, prezime i adresu optuženog, vrijeme, mjesto i način povrede Etičkog kodeksa, činjenice kojima predlagač potkrepljuje svoje navode, ime i prezime, adresu i potpis predlagača.

Nepotpisani prijedlog ne uzima se u razmatranje.

Prethodno razmatranje prijedloga

Član 21

Prijedlog prethodno razmatra predsjednik Suda, ispitujući njegovu podobnost za utvrđivanje etičke odgovornosti i trudeći se da identifikuje moralne aspekte djela ili stanja povodom kojeg je prijedlog podnjet.

Ukoliko se ustanovi da nema osnova za primjenu elemenata Etičkog kodeksa, postupak će se obustaviti i o tome obavijestiti predlagač.

Prvostepeni postupak

Član 22

Prvostepeni postupak vodi se pred vijećem koje čine predsjedavajući i dva člana iz sastava Suda.

Član 23

Ako je prijedlog nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po niemu moglo postupiti, predsjednik prvostepenog vijeća će podnosioca poučiti i pomoći mu da prijedlog ispravi, odnosno dopuni, i u tu svrhu može ga pozvati ili mu vratiti podnesak radi ispravke.

Kad se vrati prijedlog podnosiocu radi ispravke ili dopune, određiće se rok za ponovno podnošenje prijedloga.

Smatraće se da je prijedlog povučen ako ne bude vraćen u određenom roku, a ako bude vraćen bez ispravke, odnosno dopune, odbaciće se.

Ne smatra se neurednim prijedlog ako njegov nedostatak ne predstavlja smetnju za dalje postupanje radi ostvarenja cilja određenog prijedlogom.

Dostavljanje prijedloga

Član 24

Prvostepeno vijeće Suda dostavlja optuženom prijedlog i ostavlja mu rok za odgovor, koji ne može biti kraći od pet dana.

Po isteku ovog roka zakazuje se rasprava na koju se pozivaju predlagač, optuženi, svjedoci i druga zainteresovana lica.

Otvaranje rasprave

Član 25

Raspravu otvara predsjedavajući i utvrđuje da li su pozvana sva lica i da li su pristupili raspravi.

Rasprava se može održati i u odsustvu optuženog, ako mu je prijedlog dostavljen i ako je uredno pozvan.

Odsustvo predlagača nije smetnja za održavanje rasprave, ako je uredno pozvan.

Tok rasprave

Član 26

Rasprava započinje navodima predlagača i optuženog. nakon čega se pristupa utvrđivanju relevantnih činjenica i procjeni da li je povređen neki princip Etičkog kodeksa, odnosno procjeni težine prekršaja i odgovarajuće sankcije.

Predlagaču i optuženom mora se omogućiti da se izjasne o svakom navodu druge strane.

Predsjedavajući vijeća

Član 27

Raspravom rukovodi predsjedavajući vijeća.

Predsjedavajući vijeća stara se da se iznesu sve činjenice i razjasne sve okolnosti važne za odluku.

Predsjedavajući vijeća daje i oduzima riječ, postavlja pitanja, traži objašnjenja i saopštava odluke.

Poslije predsjedavajućeg vijeća, pitanja postavljaju i članovi vijeća, ako žele.
Rasprava, po pravilu, ima jedno ročište.

Zaključenje rasprave

Član 28

Nakon završetka dokaznog postupka, predsjedavajući vijeća poziva predlagača i optuženog da daju završnu riječ, a potom objavljuje da je rasprava zaključena.

Odluke vijeća

Član 29

Po zaključenju rasprave, vijeće se povlači radi donošenja odluke.

Ako vijeće nađe da optuženi nije učinio povredu Etičkog kodeksa, oslobađa ga optužbe.

Ako vijeće nađe da je optuženi učinio povredu Etičkog kodeksa, utvrdiće odgovornost optuženog i izreći jednu od mjera utvrđenih ovim Etičkim kodeksom.

Sadržaj i dostavljanje odluke

Član 30

Odluka sadrži: uvod, izreku, obrazloženje i pouku o pravnom lijeku.

Vijeće je dužno da u razumnom roku izradi odluku i dostavi je predlagaču i optuženom.

Drugostepeni postupak

Član 31

Predlagač i optuženi mogu izjaviti prigovor Sudu protiv odluke vijeća kojom nijesu zadovoljni.

Prigovor se podnosi u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke vijeća.

Sud dostavlja prigovor drugom učesniku u postupku koji ima pravo na odgovor u roku od pet dana od dana prijema prigovora.

Postupak po prigovoru

Član 32

O prigovoru odlučuje drugostepeno vijeće.

Član drugostepenog vijeća ne može biti lice koje je u istom postupku učestvovalo u donošenju prvostepene odluke.

Neblagovremen ili nedozvoljen prigovor odbacuje se.

Neosnovan prigovor odbija se.

Osnovan prigovor usvaja se.

Rasprava po prigovoru

Član 33

Drugostepeno vijeće odlučuje o prigovoru, po pravilu, bez rasprave.

Kad ocijeni da je radi razjašnjenja činjenica i pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja potrebno da se u drugostepenom postupku ponovo izvedu svi ili samo neki od već izvedenih dokaza pred prvostepenim vijećem, drugostepeno vijeće će održati raspravu.

Ono što je propisano za prvostepeni postupak shodno će se primjenjivati i na drugostepeni postupak.

Odluke po prigovoru

Član 34

Ako drugostepeno vijeće usvoji prigovor, ukida pobijanu odluku radi otklanjanja nedostataka u pogledu činjenica ili procedure u ponovnom prvostepenom postupku, ili preinačava pobijanu odluku i na osnovu istog činjeničnog stanja odlučuje drukčije.

Primjena pravila parničnog postupka

Član 35

U pogledu raspravljanja, dokazivanja, zastupanja, vođenja zapisnika, izrade odluka i dostavljanja pismena, primenjuju se pravila parničnog postupka.

Inicijativa organu

Član 36

Ako Sud nađe da postoje uslovi za neku drugu odgovornost, uputiće inicijativu odgovarajućem organu.

Troškovi postupka

Član 37

Postupak pred Sudom je besplatan, a svaka strana snosi svoje troškove.

Evidencija izrečenih mjera

Član 38

O izrečenim mjerama Sud vodi evidenciju.

U evidenciju se unosi ime lica protiv koga je izrečena mjera i naziv ustanove/organizacione jedinice u kojoj je zaposleno, odnosno na kojoj studira, vrsta povrede Etičkog kodeksa (označenje povrijeđenog moralnog i/ili profesionalnog načela), izrečena mjera, odnosno ishod postupka i datum donošenja odluke.

Započeti postupci

Član 39

Ako je prije stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa donesena prvostepena odluka kojom je prvostepeni postupak okončan, dalji postupak nastaviće se po dosadašnjim propisima.

Danom stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa postupak koji je stavljen u mirovanje nastaviće se po odredbama ovog Etičkog kodeksa.

Ako poslije stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa bude ukinuta prvostepena odluka iz stava 1 ovog člana, dalji postupak sprovede se po ovom Etičkom kodeksu.

Prestanak ranijih akata

Član 40

Stupanjem na snagu ovog Etičkog kodeksa prestaje da važi Kodeks akademske etike br. 01-1117 od 11.05.2004. godine, Pravilnik o radu Suda časti br. 01-836 od 20.04.2004. godine i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Suda časti br. 01-131 od 27.01.2005. godine.

Stupanje na snagu

Član 41

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu danom objavljivanja u „Biltenu Univerziteta Crne Gore“.